

Рейтинговий звіт MSTO 001-021 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	АТ «МІСТО БАНК»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	09.08.2007 р.
Дата оновлення рейтингу:	26.12.2017 р.
Кредитний рейтинг:	uaBB
Прогноз рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «МІСТО БАНК» за 2015–2016 рр. та січень–листопад 2017 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBB** характеризується кредитоспроможністю **НИЖЧОЮ НІЖ ДОСТАТНЯ** порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК»

Дата:	09.08.2007	30.12.2008	07.04.2009	01.04.2010	19.10.2010	28.04.2011	28.04.2012
Кредитний рейтинг:	uaBBB	uaBBB	uaBBB-	uaBB	uaBB	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний	негативний	негативний	негативний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	зниження та внесення у Контрольний список	зниження та виведення з Контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення	підтвердження

Дата:	25.09.2012	22.03.2016	16.08.2016	27.10.2016	16.03.2017	26.09.2017	26.12.2017
Кредитний рейтинг:	uaBBB	uaBBB	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBB
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний	стабільний	негативний	негативний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія:	підвищення	підтвердження	зниження та внесення у Контрольний список	підтвердження та виведення з Контрольного списку	підтвердження	підтвердження та внесення у Контрольний список	зниження зі зміною прогнозу та виведенням із Контрольного списку

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК» підтримується:

- збільшенням обсягу статутного капіталу;
- суттєвим обсягом коштів, залучених від пов'язаних сторін;
- задовільною валютною структурою кредитного портфеля;
- прийнятною структурою забезпечення клієнтського кредитного портфеля;
- диверсифікацією коштів корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності.

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК» обмежується:

- збільшенням обсягу неробочих активів;
- суттєвим обсягом активних операцій з пов'язаними з банком сторонами;
- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками, що зумовлює залежність Банку від їх фінансового стану та може негативно вплинути на показники ліквідності;
- концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами, що обмежує фінансову гнучкість та підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- залежністю від коштів приватних осіб, що підвищує чутливість Банку до негативної, у т. ч. неперевіреної інформації;
- концентрацією кредитного портфеля корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності;
- низькою ефективністю діяльності;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Активи, млн. грн.	1598,10	1580,12	1882,41	2206,59	1798,58	1546,82	2025,46
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	1208,15	1121,58	1524,96	1808,24	1410,44	1296,95	1681,83
Кошти клієнтів, млн. грн.	994,94	946,13	1238,70	1352,56	1273,02	1050,33	1328,46
Власний капітал, млн. грн.	310,27	320,14	337,13	305,31	198,30	291,54	263,63
Доходи, млн. грн.	220,21	243,50	225,69	188,46	120,34	35,22	77,16
Витрати, млн. грн.	207,51	233,65	208,82	209,21	439,07	143,98	213,83
Чистий операційний дохід, млн. грн.	132,67	124,03	87,83	9,36	-23,63	9,19	20,56
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	12,76	10,37	19,13	-27,02	-324,89	-108,76	-136,67
Чистий прибуток, млн. грн.	12,70 ¹	9,85 ²	16,87 ³	-20,75 ⁴	-318,73 ⁵	-108,76	-136,67
Доходність активів*, %	0,79	0,62	0,90	-	-	-	-
Доходність капіталу*, %	4,09	3,08	5,00	-	-	-	-

¹ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 17,53 млн. грн.

² фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – (1,44 млн. грн.)

³ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 9 млн. грн.

⁴ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – (16,84 млн. грн.)

⁵ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – (307,13 млн. грн.)

*значення на звітну дату

Резюме

АТ «МІСТО БАНК» працює на банківському ринку України з 1993 року. Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях. Місцезнаходження Банку: Україна, 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 11.

Банк представлено Головним офісом, однією філією та 5 відділеннями, що територіально охоплюють 3 області України й м. Київ. Структурні підрозділи є повноправними представниками Банку в регіонах, провідниками єдиної стратегії розвитку, засобом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення фінансових ресурсів. Банк надає клієнтам сучасні банківські послуги на основі широкого продуктового ряду та стандартизованих процедур.

Істотну участь у статутному капіталі мають СП «ЮНІМАКС» (45,9815%), ТОВ «РОЛВЕНДЕН СТАНДАРТ» (23,5495%) та пан Фурсін Іван Геннадійович (24,4995%). Кінцевим бенефіціаром Банку є громадянин України, пан Фурсін Іван Геннадійович.

Низька ефективність діяльності Банку та суттєвий обсяг відрахувань на формування резервів під активні операції чинили тиск на фінансовий результат та, відповідно, на власні кошти. Програмою капіталізації, затвердженою рішенням Спостережної ради АТ «МІСТО БАНК» та погодженою НБУ, передбачено надання підтримки Банку власниками. Останні нарощували статутний капітал, у т. ч. й за рахунок спрямування коштів, що залучалися на умовах субординованого боргу. Загалом, протягом аналізованого періоду обсяг статутного капіталу було збільшено на 402,12 млн. грн. (до 702,1 млн. грн.).

Активні операції фінансуються власними та клієнтськими коштами, а також коштами банків. Міжбанківські запозичення представлено коштами в національній валюті, залученими від вітчизняних банків за операціями РЕПО. Сальдо за міжбанківськими операціями пасивне.

У IV кварталі 2015 року Банк розпочав залучення коштів шляхом розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів, емітованих банком. Кошти є виключно короткостроковими та у ВКВ.

Основою ресурсної бази є клієнтські кошти. З серпня минулого року Банк має статус ощадного, що підвищує чутливість Банку до негативної, у т. ч. неперевіреної інформації. Кошти корпоративних клієнтів достатньо диверсифіковані за видами економічної діяльності.

За строками користування залученими коштами клієнтський портфель переважно є короткостроковим, за типом валют превалюють кошти у національній валюті.

Превалювання клієнтських коштів у національній валюті нівелює чутливість Банку до валютно-курсних коливань. Концентрація ресурсної бази за основними кредиторами обмежує фінансову гнучкість установи та підвищує чутливість до ризику ліквідності. Високою також залишається залежність Банку від великих

вкладників, проте певною мірою вона зумовлена депозитами, які виступають забезпеченням зобов'язань за кредитами з метою уникнення кредитних ризиків.

Основним доходним активом Банку є клієнтський кредитний портфель. У його структурі переважають кредити, надані суб'єктам господарювання, за цільовим використанням – кредити в поточну діяльність, за строками кредитування – короткострокові. Частка валютних кредитів у кредитному портфелі клієнтів у I півріччі поточного року зросла до 31,32%. При цьому, питома вага валютних кредитів у кредитному портфелі фізичних осіб перевищила 22%. Зазначене певною мірою посилює ризик погіршення платіжної дисципліни позичальників через ризики курсових коливань, оскільки окремі позичальники не мають валютних надходжень.

Оскільки Банк кредитує переважно корпоративних клієнтів, характерною рисою є концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що обумовлює залежність Банку від їх фінансового стану та підвищує чутливість до кредитного ризику.

Фінансова криза призвела до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинула на якість активів Банку. Юридична служба Банку на постійній основі проводить роботу щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками та/або поручителями, певну суму заборгованості було відшкодовано шляхом реалізації забезпечення та/або прийняття останнього на баланс Банку. Разом з тим, мали місце списання за рахунок резервів, сформованих під безнадійну заборгованість та переуступка проблемної заборгованості третій особі.

Обсяг простроченої заборгованості у I кварталі минулого року зріс більше ніж утричі, а її частка перевищила 5%. Протягом II–IV кварталів обсяг простроченої заборгованості змін майже не зазнав, а її частка станом на початок поточного року, зважаючи на скорочення обсягу портфеля, підвищилася та перевищила 6%. У I півріччі поточного року обсяг простроченої заборгованості зріс майже на 39%, а частка станом на 1 липня підвищилася до 8,3%, проти 31,6% загального обсягу 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб, що свідчить про наявність потенційно проблемної заборгованості. Остання, за оцінкою Банку, перевищувала прострочену заборгованість більше ніж у п'ятеро.

Частково кредитний ризик нівелюється покриттям клієнтського кредитного портфеля сформованими резервами на покриття збитків від зменшення корисності активів. Рівень покриття резервами клієнтського кредитного портфеля протягом останнього року суттєво підвищився та станом на 1 липня перевищив 23%, прострочена заборгованість покривалася сформованими резервами більше ніж удвічі. Разом з тим, актуальною є наявність бланкової заборгованості за кредитами (близько 4% портфеля) та суттєвий обсяг активних операцій з пов'язаними з Банком особами (майже 3/4 портфеля). Ситуація пом'якшувалася структурою забезпечення – забезпечення найвищої групи ліквідності покривало 23% портфеля.

Питома вага високоліквідних активів у чистих активах станом на початок II півріччя поточного року становила 23%. Інвестиції в ОВДП, що забезпечують прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків, формували понад 69% активів з високим рівнем ліквідності та/або 16% валюти балансу. Кошти на НОСТРО рахунках здебільшого розміщені у вітчизняних банках. Окремо слід зауважити, що 2 банки-контрагенти, у т. ч. нерезидент перебувають в стадії ліквідації. Загальний обсяг коштів, розміщених на НОСТРО рахунках в останніх формусе близько 2% високоліквідних активів.

Протягом аналізованого періоду ефективність діяльності була низькою. Обсяг чистого операційного доходу, отриманого за підсумками минулого року, мав від'ємне значення. Суттєвий вплив на фінансовий результат Банку мав результат від торговельних операцій з іншими фінансовими інструментами, валютно-курсові коливання, відрахування на формування резервів під активні операції та переуступка проблемної заборгованості з дисконтом третій особі. Фінансовий результат мав від'ємне значення.

Неробочі активи, питома вага яких у минулому році мала тенденцію до підвищення, станом на початок поточного року перевищували 30% активів, за підсумками I півріччя поточного року формували 32,68% валюти балансу.

За підсумками січня–листопада поточного року частка неробочих активів сягнула 52,75% валюти балансу. Зазначене насамперед було зумовлено прийняттям на баланс інвестиційної нерухомості. Обсяг та питома вага простроченої заборгованості у кредитному портфелі клієнтів за підсумками 11 місяців поточного року майже не змінилися, проте питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб перевищила 55%, що свідчить про збільшення обсягу потенційно проблемної заборгованості. Ситуація ускладнюється валютною структурою портфеля – питома вага заборгованості у ВКВ станом на 1 грудня перевищила 40%. Зазначене зумовлено як девальвацією національної валюти, так і приростом заборгованості у ВКВ.

Банк має намір інвестиційну нерухомість здавати в оренду. Разом з тим, ймовірність того, що грошовий потік, який генерується Банком покrije операційні витрати і резервування активних операцій, невисока. Розроблена Банком бізнес-модель передбачає отримання позитивного фінансового результату за підсумками 2017 року, проте станом на 1 грудня діяльність Банку є збитковою. З метою нівелювання чутливості Банку до ризиків рівень резервування кредитного портфеля клієнтів станом на 1 грудня поточного року було підвищено. Разом з тим, ймовірність необхідності доформування резервів, зважаючи на збільшення обсягу потенційно проблемної заборгованості, є високою. Зазначене, на тлі низької ефективності діяльності, чинитиме тиск на капітал.

Крім погіршення якості клієнтського кредитного портфеля зменшився обсяг високоліквідних активів. Зазначене насамперед було зумовлено зменшенням обсягу ОВДП. Кошти на НОСТРО рахунках, як і раніше, здебільшого розміщені у вітчизняних банках, 2 банки-контрагенти, у т. ч. нерезидент перебувають в стадії ліквідації. Загальний обсяг коштів, розміщених на НОСТРО рахунках в останніх не

змінився, проте, зважаючи на скорочення обсягу високоліквідних активів, формує близько 4% останніх.

АТ «МІСТО БАНК» дотримувалося економічних нормативів, встановлених НБУ. Разом з тим, доформування резервів під активні операції у III кварталі минулого року негативно позначилося на капіталізації Банку та призвело до порушення низки нормативів. З метою виправлення ситуації акціонерами та менеджментом Банку вживалися різного роду заходи згідно з Програмою капіталізації на 2016–2018 рр. Наразі (у грудні поточного року) Банк порушує норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента та норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами. Порушення зазначених нормативів передбачене Програмою капіталізації АТ «МІСТО БАНК», що погоджена Національним банком України та діє до 2019 року.

АТ «МІСТО БАНК» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного та валютного ризиків, а також до ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Стратегічні цілі АТ «МІСТО БАНК» на 2016-2018 роки: збільшення капіталу та посилення фінансової стійкості банку, вихід на беззбиткову діяльність та поступове підвищення операційної ефективності з метою реалізації життєздатної бізнес-моделі, забезпечення збалансованого рівня ліквідності та платоспроможності, збереження та поступове нарощення бази корпоративних та приватних клієнтів, кредитування клієнтів, що працюють в реальних секторах економіки (видобувна промисловість, хімічна промисловість, харчова промисловість, транспорт) та оптовій торгівлі, поетапне оновлення технічного обладнання та оптимізація бізнес-процесів, інвестування коштів на розроблення та вдосконалення ІТ-систем, впровадження та удосконалення продуктів та послуг, враховуючи потреби клієнтів та тенденції сучасного банківського ринку, оптимізація регіональної мережі та покращення системи корпоративного управління.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «МІСТО БАНК» знижено до рівня «aaBB» зі зміною прогнозу на «стабільний» та виведенням з Контрольного списку.

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

**Начальник відділу рейтингів банківських
установ**

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу АТ «МІСТО БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	52,86	110,00	97,12	101,42	156,14	33,20	90,99
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	25,06	0,00	60,84	25,10	19,91	16,62	324,85
Кошти в інших банках	149,76	235,61	133,91	107,83	75,17	71,74	75,08
Кредити клієнтам	1202,81	1129,75	1365,01	1739,55	1449,81	1407,50	1478,49
Цінні папери	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Довгострокові вкладення	127,01	124,46	121,54	123,78	134,26	133,69	133,06
Нараховані доходи	172,26	146,58	164,64	113,25	230,86	272,03	301,31
Резерви	-215,96	-184,82	-107,99	-91,82	-326,21	-435,09	-457,63
Інші активи	83,94	18,55	47,33	87,47	58,62	47,13	79,30
Разом активів	1598,10	1580,12	1882,41	2206,59	1798,58	1546,82	2025,46
Зобов'язання							
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	45,85	0,00	0,00	0,00	34,00
Кошти банків	270,31	181,16	29,65	3,96	21,21	27,15	118,60
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	631,26	387,26	375,56	512,47	434,69	240,16	193,67
Кошти фізичних осіб	363,68	558,87	863,14	840,09	838,33	810,16	1134,79
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	1,11	0,00	191,53	139,69	112,02	221,83
Субординований борг	0,00	90,32	178,18	271,21	107,40	0,00	0,00
Нараховані витрати	5,48	10,67	11,49	17,54	18,65	11,92	16,62
Інші зобов'язання	17,09	30,58	41,40	64,49	40,30	53,87	42,31
Разом зобов'язань	1287,83	1259,97	1545,28	1901,28	1600,27	1255,28	1761,82
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	299,98	299,98	299,98	299,98	500,10	702,10	702,10
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	19,41	32,11	41,97	50,97	50,97	50,97	50,97
Результат минулих років	-85,42	-85,42	-85,42	-92,53	-113,28	-432,01	-432,01
Результати переоцінки	63,60	63,62	63,73	67,64	79,25	79,25	79,25
Фінансовий результат поточного року	12,70	9,85	16,87	-20,75	-318,73	-108,76	-136,67
Разом власного капіталу	310,27	320,14	337,13	305,31	198,30	291,54	263,63

Дані звіту про фінансові результати АТ «МІСТО БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Доходи							
Процентні доходи	205,41	226,87	235,66	280,05	256,79	59,09	125,53
Комісійні доходи	8,36	15,65	16,22	21,55	20,00	3,09	6,28
Результат від торговельних операцій	4,22	-3,50	-41,71	-116,93	-172,84	-27,54	-57,28
Інші операційні доходи	1,73	0,02	3,66	2,37	2,32	0,40	0,79
Інші доходи	0,17	0,20	0,49	0,40	0,41	0,18	1,64
Повернення списаних активів	0,32	4,26	11,37	1,01	13,67	0,00	0,19
Всього доходи	220,21	243,50	225,69	188,46	120,34	35,22	77,16
Витрати							
Процентні витрати	80,10	105,39	119,94	151,27	119,66	24,19	49,24
Комісійні витрати	0,97	1,21	1,70	1,76	1,69	0,35	2,25
Інші операційні витрати	5,99	8,41	4,36	24,66	8,56	1,32	3,28
Загальні адміністративні витрати	39,09	42,49	51,88	58,24	71,06	9,48	26,91
Відрахування в резерви	81,31	75,63	28,68	-20,44	244,27	108,66	132,15
Податок на прибуток	0,06	0,52	2,27	-6,27	-6,16	0,00	0,00
Всього витрати	207,51	233,65	208,82	209,21	439,07	143,98	213,83
Фінансовий результат	12,70	9,85	16,87	-20,75	-318,73	-108,76	-136,67